

Bijlage Werkblad PRIMA – Verantwoording

Tabel 2

Theoretische verantwoording van de aanpak – doelstelling 1: beschrijving factoren, subdoelen, doelgroep, methodieken en vertaling naar de PRIMA-aanpak

Subdoelstelling 1: Pestgedrag voorkomen door sociaal gedrag te stimuleren, ouders te betrekken en het groeps- en schoolklimaat te versterken

Aan te pakken factoren	Specificatie subdoelstellingen	Doelgroep	Specificatie subdoelstellingen per doelgroep	Methode	Beschrijving methode	PRIMA-aanpak
Bewustzijn en kennis	Vergroten van bewustzijn en kennis van pestgedrag en het tegengaan van pestgedrag bij leerlingen, leerkrachten en ouders	Leerlingen	Bewustzijn: Leerlingen zijn zich ervan bewust dat pestgedrag voor kan komen op school, dat het ernstige gevolgen kan hebben en dat ze er wat tegen kunnen doen. Kennis: Ook weten ze o.a. welke rollen er voorkomen in pestsituaties en welke weerbaarheidsstrategieën er zijn.	Bewustzijn: Conciouness raising (Prochaska et al., 2008) Kennis: Informatieoverdracht (Kok, Schaalma & Brug, 2010)	Bewustzijn: De doelgroep informeren, feedback geven of confronteren met oorzaken, gevolgen en alternatieven van het probleem of het probleemgedrag. Kennis: Het overbrengen van informatie over het gewenste gedrag.	Lessenserie (informatie over pestgedrag en oplossingen)
		Schooldirectie, leerkrachten en overig schoolpersoneel	Bewustzijn: Schooldirectie, leerkrachten en overig schoolpersoneel zijn zich ervan bewust dat pestgedrag voor kan komen op school, dat het ernstige gevolgen kan hebben en dat ingrijpen helpt. Kennis: Ook weten ze o.a. wat rollen zijn die voorkomen in pestsituaties, welke weerbaarheidsstrategieën er zijn en hoe ze zelf het beste kunnen handelen in pestsituaties.			E-learning (informatie over pestgedrag en oplossingen)
		Ouders	Bewustzijn: Ouders zijn zich ervan bewust dat pestgedrag voor kan komen op school en dat hun kinderen hier in aanraking mee kunnen komen. Kennis: Ook weten ze dat de PRIMA-aanpak een anti-pest-aanpak is, hoe het werkt en hoe ze pestgedrag thuis bespreekbaar maken.			Ouderbijeenkomst + nieuwsbrieven
Pro-sociale vaardigheden	Verbeteren van de pro-sociale vaardigheden t.a.v. tegengaan van	Leerlingen	Leerlingen zijn in staat om en vertonen pro-sociaal gedrag naar elkaar (bijv. vriendelijk met elkaar omgaan, elkaar positief benaderen, etc.)	Guided practice (McAlister et al., 2008)	Het aanmoedigen van de doelgroep om het gewenste gedrag te oefenen en te herhalen en te bediscussiëren. Ook krijgt de	Lessenserie (oefenen in de klas en feedback)
		Leerkrachten	Leerkrachten zien zichzelf als voorbeeld voor hun leerlingen en vertonen pro-sociaal gedrag (bijv. vriendelijk met elkaar omgaan, elkaar positief benaderen, etc.)			E-learning, training PRIMA-begeleider

	pestgedrag onder leerlingen en leerkrachten				doelgroep feedback.	
Norm	De algemeen geldende norm op school is dat er niet wordt gepest	Leerlingen	Leerlingen weten wat de schoolregels zijn t.a.v. het omgaan met elkaar en melden het bij de leerkracht of spreken medeleerlingen aan als deze regels niet nageleefd worden.	Reinforcement and punishment (Kazdin, 2008)	Het aanmoedigen van het gewenste gedrag en (effectieve) consequenties verbinden aan het ongewenste gedrag.	Gedragscode, groepsafspraken
		Leerkrachten + overig schoolpersoneel	Leerkrachten weten wat de schoolregels zijn t.a.v. het omgaan met elkaar en zorgen dat de regels nageleefd worden.			Gedragscode, groepsafspraken
		Schooldirectie	De school heeft een eenduidig en helder beleid t.a.v. het omgaan met elkaar op school.	Public commitment (Ajzen et al., 2009)		Het publiekelijk beloven van toewijding tot het gewenste gedrag.

Tabel 3

Theoretische verantwoording van de aanpak - doelstelling 2: beschrijving factoren, subdoelen, doelgroep, methodieken en vertaling naar de PRIMA-aanpak

Subdoelstelling 2: Pestgedrag beter signaleren door pestgedrag actief te onderzoeken en te monitoren

Aan te pakken factor	Specificatie subdoelstellingen	Doelgroep	Specificatie subdoelstellingen per doelgroep	Methode	Beschrijving methode	PRIMA-aanpak
Screening	Het invoeren/verbeteren van de screening op pestgedrag op scholen onder leerkrachten	Leerkrachten	Leerkrachten monitoren en onderzoeken pestgedrag actief door gebruik te maken van effectieve screeningsmethoden.	Multi-informant methode (Cornell & Brockenbrough, 2004)	Meerdere informanten beoordelen het gedrag dat ze waarnemen, voor het vormen van een sociogram	Pestmeter-leerlingen (gebaseerd op Olweus Bully Victim Questionnaire)
				Olweus Bully Victim Questionnaire (Solberg & Olweus, 2003)	Wetenschappelijke onderbouwde vragenlijst voor het in kaart brengen van individueel pestgedrag	
				Toezicht (Nickerson, 2019)	Toezicht houden op het schoolplein	Surveillanceplan

Tabel 4

Theoretische verantwoording van de aanpak – doelstelling 3: beschrijving factoren, subdoelen, doelgroep, methodieken en vertaling naar de PRIMA-aanpak

Subdoelstelling 3: Pestgedrag stoppen door onmiddellijk in te grijpen wanneer het wordt gesignaleerd of wanneer een leerling pestgedrag meldt

Aan te pakken factor	Specificatie subdoelstellingen	Doelgroep	Specificatie subdoelstellingen per doelgroep	Methode	Beschrijving methode	PRIMA-aanpak
Eigen-effectiviteit	Verhogen van de eigen-effectiviteit van leerkrachten om pesten te stoppen	Leerkrachten	Leerkrachten weten hoe te handelen in een peestsituatie, hebben vertrouwen in hun handelen en zijn in staat/voelen zich in staat om te handelen.	Informatieoverdracht (Kok, Schaalma & Brug, 2010) Guided practice (McAlister et al., 2008)	Het overbrengen van informatie over het gewenste gedrag. Het aanmoedigen van de doelgroep om het gewenste gedrag te oefenen en te herhalen en te bespreken. Ook krijgt de doelgroep feedback.	E-learning, handelingsadviezen, training PRIMA-begeleider, pestmeter-leerlingen